

Ο "ΝΟΥΜΑΣ", ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Για την Αθήνα Δρ. 8. — Για τις Επαρχίες Δρ. 7
Για το Εξωτερικό Δρ. Χρ. 10.

Για τις επαρχίες δεχόμεστε και τρίμηνες 2 Δρ. την τρι-
μηρία συνδρομές.

Κανένας δε γράφεται συνδρομητής ή δε στείλει μπροστά
τη συνδρομή του.

10 λεπτά το φύλλο λεπτά 10

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στα κώδικα (Σύνταγμα, Όμόνοια,
Έθν. Τράπεζα Έπ. Οικονομικών, Σταθμός Τροχιά-
δρομου (Ακαδημία), Βουλή, Σταθμός υπόγειου Σιδη-
ρόδρομου Όμόνοια), στα βιβλιοπωλεία «Έστιας» Γ.
Κολάρου και Σακέτου (άντικρυ στη Βουλή).

Στην Κέρκυρα, Πάτρα και Βόλο, στα Πραχτο-
ρεία των Έφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Τα λόγια του Κάιζερ — Ο σιαυρός του Μα-
τσούκα — Έφημερίδα σοσιαλιστική.

ΞΑΦΝΙΣΤΗΚΑΝΕ οι εφημερίδες μας με τα λόγια που
είπε ο Κάιζερ στην καινούρια νύφη του. «Στη φαμελιά μας,
της είπα, πρέπει να ξέρεις, παιδί μου, πως όλοι δουλεύουμε.
Και ού λοιπόν πρέπει να δουλέψεις!» «Ένας αυτοκράτο-
ρας μιλάει έτσι στη νύφη του, σε μια κοτζαμ πριγκιποπού-
λα! Και μεις εδώ, — ξακολουθούμε οι εφημερίδες μας — τη
θεωρούμε ντροπή τη δουλιά, και η πιο φτωχιά μάνα τ'χει
κρυφό κάρφι να βλέπει τη κόρη της ξαλωμένη από το
πρωί ίσαμε το βράδι και να διαβάζει ρομάντζα! «Α! εγώ
την έχω μοσκοαναφρεμένη την κόρη μου! Δε βάζει τα χέ-
ρια της στο κρότο το νωρό!... Κι έλλα τέτια κολοκούθια.
Μα και σ' αυτό δε φταίνει οι μαννάδες. Φταίνει το σκο-
λειό, το τρομερό αυτό σαράκι της Έλληνικής πολιτείας, που
αποκοκοκιδώνει το μυαλό και των αγωριών και των κορι-
τσιών, που τα σνοηθίζει στην τεμπελιά, που τα μαθαίνει επι-
τέλους πως το μόνο σκολίδι και η μόνη προκοπή είναι οι
παρακείμενοι και οι μέσοι άδριστ: και πως η δουλιά έρ-
χεται κατοπινή, σαν κάτι παραπανιστό και σαν κάτι βάνασσο
πρόμα.

Αλλάγε συστήματα στα σχολεία για να μη σ'ε ξαφνιά-
ζουν πια τα λόγια του Κάιζερ, μα νάν τα βρίσκετε φυσικώ-
τητα, όπως τέτια θάν τα βρίσκουν κι διοι οι Γερμανοί.

*

ΧΡΥΣΟ σταυρό παίρνει ο Ματσούκας. Με γιὰ του.
Θάν τονι δούμε και Ταξιάρχη και Μεγαλόσταυρο μια μέ-
ρα, γιατί τέτιο όρμα έχει πάρει η δόξα του και σταματη-
μέ δεν έχει. Και του άζει το καινούριο παράσημο του
Ματσούκα, του παραβάζει μάλιστα, γιατί επιτέλους ο άν-
θρωπος δουλέψα στα γιομάτα, στο να την απολάψει μια
τέτια τιμή, ενώ άλλοι κι άλλοι την απολαβαίνουνε δίχως
να κάνουν το εκατοστό από κείνα ποδάκα ο Ματσούκας.

Θα μά: συχωρείς τώρα να κάνουμε και μια παρατή-
ρηση, όχι γι' αυτόνε μα για την καμαρωμένη την Πολι-
τεία μας. Να πούμε δηλ. πως η Πολιτεία δεν τον παρα-
σημοφόρησε ως ποιητή, γιατί τότε έπρεπε ναχουν από
καιρό παρασημοφορηθεί άλλοι, που κι ο Ματσούκας θάν
τους θαρρεί γι' ανώτερούς του. Και θέλουμε ο Ματσούκας,
έτσι λεβέντης που είναι, να παρουσιαστεί μεθαύριο στο Διά-
δοχο και να του πει:

— Ύψηλάτατε, σ' εύχαριστώ για το καινούριο παρά-
σημο που μου δίνεις, μα δεν το δέχομαι. Όσο ένας Παλα-
μάς, ένας Καρκαβίτσας, ένας Βλαχογιάννης, ένας Παπαδία
μάντης και τόσοι άλλοι ανώτεροί μου στα γράμματα δεν
έχουν ούτε μπρούτζινο σταυρό, θά ντρέπουναι εγώ να φο-
ρώ το χρυσό. Και σου τονι γυρίζω!

Και μια μέρα το τέτιο λεβέντικο φέρισμα του θάν του
λογουριζότανε περισσότερο απ' όλα τα χεροκροτήματα κι
απ' όλα τα παράσημα που μάλωζε ίσαμε τώρα.

*

ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ πως οι σοσιαλιστές της Αθήνας
λογουριζότανε να βγάλουν έφημερίδα δική τους, βδομαδιατική
για την ώρα, και πως έρχεται κι ο Πέτρος ο Βασιλικός
από τη Γερμανία για να τον διευτύνει. Μακάρι μια ώρ' άρ-

χύτερα να γίνει κι αυτό το καλό, γιατί τέτιο όργανο που
να κηρύττει τις νέες ιδέες (νέες ιδέες για μας εδώ, γιατί
στον άλλο πολιτισμένο κόσμο παλιώσανε πια) και να δου-
λέψει κάτω από ένα τέτιο πρόγραμμα, τόσο πλατύ και
τόσο ριζοσπαστικό, έλειπε από τον τόπο μας και χρειαζό-
τανε στ' αλήθεια.

Όταν κανείς λογαριάζει πως, είνον από την έπιστημο-
νική συζήτηση πούγινε τον περασμένο χειμώνα στο «Νου-
μά», ο σοσιαλισμός ίσαμε την ώρα μόνο τη δημοκρατική
μορφή του έδειξε στον τόπο μας κι ήταν ακόμα λογαριάζει
κανείς πως οι σοσιαλιστάδες της Αθήνας, δεν είναι σοσιαλι-
στάδες της ρούγας, μα σοσιαλιστάδες του γραφείου και του
βιβλίου τους, έπιστήμονες όλοι τους ένας κ' ένας (ο Δελ-
μούζος, ο Παπαναστασίου, ο Τριανταφυλλόπουλος κλπ) —
δταν κανείς τα λογαριάζει αυτά, δεν μπορεί παρά να τους
συχασει για την απόφασή τους και να καρτερεί με λαχτά-
ρα να δει την έσημερίδα τους.

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΣΗΜΑΙΑΣ

Είμαι πατέρας, και σαν καλός πατέρας παρα-
κολουθώ πάντα την πρόοδο των παιδιών μου στο
Σχολείο. Χτες σαν γύρισε από το σχολείο το παιδί
μου εΐταν ολόχαρο.

— Τι συμβαίνει, Κωστάκη μου; Σήμερα βέβαια
θα πήρες άριστα και σε βλέπω ολόχαρο.

— Όχι, μπαμπά μου. Μας έλεγε ο διευθυντής
μας σήμερα, πως σε λίγες μέρες θα κάμουμε τελετή
στη Σημαία μας.

— Και πως! Νέα πράγματα;

— Ναι. Μας είπε πως τόγραφο οι έφημερίδες
και πως περιμένουμε τώρα και την εγκύκλιο για να
γιορτάσουμε. Είναι διαταγή του Υπουργείου.

Από τα λόγια του παιδιού μου κατάλαβα πως
κάποις νεωτερισμός συστήθηκε στα σχολεία. Εύθως
έσκέφτηκα τον κ. Στάη και τον Γενικών Γραμμα-
τέα κ. Δροσίνη και είπα με το νου μου, «κάτι καλό
θα φτιαχτεί χωρίς άλλο για τα Σχολεία. Πρόχειρη
έφημερίδα δεν είχα άλλη παρά τον «Έλληνισμό». Ψάχνω
δω, ψάχνω κει και στους δυο τελευταίους
στίχους της Δης, σελίδας βρισκω και διαβάζω:

«**Η έορτή της Σημαίας εις τα Σχο-
λεία**». Εις το προχθεσινόν φύλλον της «Έφημερί-
δος της Κυβερνήσεως» εδημοσιεύθη το ακόλουθον βα-
σιλικόν διάταγμα περί καθορισμού ημέρας έορτής
της Έθνικής Σημαίας και τα λοιπά».

Διαβάζοντας το έσκεπτόμουνα πως μια τέτια
τελετή για παιδιά δεν εΐταν και κακή. «Αν και
πάντα έχω τη γνώμη πως το αίσθημα δεν φτάνει
με τέτιες δουλειές. Ακόμα σκέφτηκα πως για
ένα δυο χρόνια τούτη η τελετή θα εΐταν δύσκολο
να γενη σ' όλα τα Σχολεία του Βασιλείου μας, για-
τί έπρεπε η Κυβέρνηση να βγάλη πίστωση τουλά-
χιστο 80 χιλιάδες δραχμές για να φτιαχί μιάμιση
χιλιάδα σημαίες, που θα χρειαζόντανε για τα διά-
φορα σχολεία, εκτός αν ήθελε ο κ. Υπουργός να δα-
νειστούν εκείνη την ημέρα τα σχολεία τις διάφορες
σημαίες του ταβερνιάρη του χωριού ή του μπακάλη,
για να κάμουν την τελετή τους. Μα και πάλι δε
σκοτίστηκα, γιατί όλα τούτα σιγά, σιγά διορθώνον-
ται, μονάχα λιγάκι τ'άχασα και μου άνιθθηκε το αΐ-
μα στο κεφάλι, σαν διάβασα παρακάτω:

«Εΐτα ο διευθύνων αναγινώσκει διά φωνής εντό-
νου την εξής προσλαλιά:

Έλληνόπαιδες! και τα λοιπά».

Από το Έλληνόπαιδες βέβαια καταλαβαίνετε
το περιεχόμενο της προσλαλιάς, μα και εγώ έτοι-
για τον τύπο και για την ιστορία σας βάζω ένα δυο
κομμάτια.

«**Η Κωνσταντίνος** αυτή σημαία την όποιαν έπι-
στέφει ο τίμιος σταυρός!»

«**Τα Έλληνικά φρούρια, τα στρατιωτικά σώμα-**

τα, τα πολεμικά σκάφη, σκιαζόμενα υπό της
σημαίας».

«**Προσατενιάστε, προσβλέψατε, θα δμύσητε, θα
όρμισθήτε** (νέο είδος διγλωσσίας).

«**Από του νυν δέ** μέχρι τέλος κόσμου
πάντα οι ίδιοι θξμάστε, λίγω εγώ. Χείρου και χει-
ρότεροι.

Τώρα πολύ καλά καταλαβαίνετε πως αυτή η
προσλαλιά θα άκουσθη από παιδιά επτά χρονών ως
δώδεκα χρονών. Παιά δι εντόπωση θά τους κάμη,
μονάχο του φαίνεται. Έξήγηση δε θέλει. Καθένας
καταλαβαίνει το τί θα γενη. Δηλαδή την ημέρα της
τελετής, ενώ ο δάσκαλος θά φωνάζη, «σαν πετεινός,
την προσλαλιάν στα παιδιά, στα Έλληνόπουλα,
αυτά μη καταλαβαίνοντας το τί τους λέγει και
«σκιαζόμενα υπό της σημαίας» θα την τρᾶνε τα
δύστυχα με μεγάλη προσοχή, ενώ αυτή, η γαλα-
νόλευκη σημαία μας, μ' ένα παράπονο, μ' ένα ελα-
φρό ψιθύρισμα θα τους λέγει ντροπαλά:

«**Παιδιά μου!** Θέλω να με βάλετε στην καρδιά
σας, θέλω να με αγαπήσετε με αίσθημα και με πό-
θο, δε θέλω να μ'έχετε στα χείλια, μα στην καρδιά».

ΕΝΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

**ΠΡΟΠΥΛΑΙΑ. Γ. Βλαχογιάννης. Τόμος Πρώτος. Αθή-
να 1900—1908.** Από τον καινούριο τόμο του Βλαχογιάννη
ξανατυπώνουμε τον πρόλογο σ' άλλη στήλη βλέπον οι ά-
ναγνώστες μας και τα περιεχόμενα κ' έτσι με τον πρόλογο
και με τα περιεχόμενα δείχνεται η μεγάλη και σημαντική
άξια του βιβλίου. Ο Βλαχογιάννης εΐαι ένας από τους λί-
γους αληθινούς τεχνίτες του λόγου και φανατικός δημοτικι-
στής, όσο κι αν κριμάνεται στον πρόλόγ του τον επιφυλα-
κτικό. «Η δουλιά του φανατικού δημοτικιστή τους δείχνει
κι ως φωνάζει στο θέλει για το ένατιό. Φωνάζει αυτός, μα
φωνάζει και η δουλιά του, και μεις τη δουλιά του θίκου-
σομε.

«**Σήμερα τέλος** έχουν οι φίλοι μου στα χέρια
τους τον πρώτο τόμο των «**Προπυλαίων**», αφού τό-
σο τους έκαμα να περιμένουν. Οκτώβρη του 1900
βγήκε το πρώτο φυλλάδιο *), κ' έλπικα να τους
χρρίζω κ' από έναν τόμο καθε χρόνο. Δεν ήρθαν άλ-
λοιως τα πράματα, που συνειθίζομε να λέμε, αλλά
με γέλασαν οι ελπίδες οι δικές μου. Τα πράματα
δεν άλλαξαν το δρόμο τους. Έτσι, αν έγιναν και
τριάντα συνδρομητές, αν βρήθηκαν άλλοι τόσοι αγο-
ραστής, είναι πολλοί κι αυτοί. Το βιβλίο ήθελε έ-
ξοδα να τυπωθη, και περιμενε. Όμως άζει τα-
χα, ένας γραφιάς που δεν τονι κυτάζει το κοινό, να
θέλη να τυπώνη τα βιβλία του μ' έξοδα δικά του;
Το ζήτημα μπορεί να μένη άλλο, στον τόπο μας,
αυτή την ώρα και πολύν καιρό ακόμα. Για μένα εΐ-
ναι κι' αδιάφορο. Το κοινό για μένα, κοινό που το
συσταίνου οι πολλοί κ' οι λίγοι, υπάρχει. Εγώ μι-
λώ μαζί του, με το νου. Δε λέω πως στο γράφω,
στέκει εμπρός μου, φάντασμα. Όμως ό,τι γράφω
εΐν' ένα μίλημα με το κοινό. Γιατ' είναι μίλημα
με τον ίδιο τον εκυτό μου. Βγαλμένος είμαι από
τη λαϊκή ψυχή κ' εγώ. Κάθε μου όνειρο πριν πάρη
σάρκα, πρέπει να πιάση ρίζες απ' τη λαϊκή ψυχή.
Πρέπει να ποτισθη από την πηγή της. Δεν είμαι
ξένος της εγώ. Είμαι από την Ελλάδα, την πλα-
τεία και τη μεγάλη.

*

Στο τέλος αυτού του τόμου βρίσκονται τα πρώ-
τα μου γραψίματα, τυπωμένα χωριστά με το ψευ-

*) Το δεύτερο βγήκε Δεκέβρη του 1900, το τρίτο Οκ-
τώβρη του 1902, το τέταρτο Σεπτέβρη του 1903, το πέμ-
πτο Γενάρη του 1905 και το έκτο Αύγουστο του 1908.